

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(1235)

194. posiedzenie
Komisji Gospodarki Narodowej
w dniu 25 listopada 2009 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druk senacki nr 697, druki sejmowe nr 2250, 2415 i 2415-A).
2. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy (druk senacki nr 696, druki sejmowe nr 2223 i 2409).
3. Rozpatrzenie ustawy o uchyleniu ustawy o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw (druk senacki nr 714, druki sejmowe nr 2479 i 2499).

(Początek posiedzenia o godzinie 15 minut 15)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Jan Wyrowiński)

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Rozpoczynamy posiedzenie z nadzieją, że panowie senatorowie dotrą.

Państwo Senatorowie, w porządku obrad mamy rozpatrzenie trzech ustaw. Proponuję, abyśmy rozpoczęli od tej ostatniej, zgodnie z sugestią pana ministra Grabowskiego, którego witam już w tej chwili oficjalnie. Witam także towarzyszące mu osoby. Witam również panią dyrektor z ministerstwa pracy, znaną nam bardzo dobrze z najlepszej strony.

Bardzo proszę, Panie Ministrze, o krótkie uzasadnienie tej ustawy.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów
Maciej Grabowski:**

Dziękuję.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Ustawa jest stosunkowo krótka i jasna. Już sam jej tytuł mówi, w czym leży sedno sprawy. Projekt ustawy ma tytuł: „ustawa o uchyleniu ustawy o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw”.

Przypomnę, że ten system negocjacyjny kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców ma już lat piętnaście. Nazywany jest neopopiwkiem. Można powiedzieć, że przez te piętnaście lat raz został w pełni, powiedziałbym, dochowany, to znaczy wzrost wynagrodzeń w gospodarce był ostatecznie poniżej tego, co zostało ustalone. Został on ustalony wyłącznie w porozumieniu z Trójstronną Komisją, a nie w wyniku – tam jest zresztą przewidziany taki mechanizm – decyzji Rady Ministrów.

W następstwie pakietu działań antykryzysowych, który został przedstawiony przez partnerów społecznych, partnerzy społeczni, czyli związki zawodowe i pracodawcy, postulowali likwidację tych na poły martwych, tak można powiedzieć, zapisów ustawy. Ostatecznie, po wielu spotkaniach również w gronie związków zawodowych, rząd przedstawił projekt ustawy, która uchyla całkowicie tę ustawę. Te dodatkowe zmiany przepisów mają właściwie charakter porządkujący.

Jeżeli ktoś w tej chwili zapytałby, w jaki sposób mogą być kształtowane zmiany poziomu wynagrodzeń w przedsiębiorstwach, to należałoby odesłać do przepisów ogólnych, przepisów dotyczących związków zawodowych. Na podstawie ogólnych przepisów o związkach zawodowych te negocjacje mogą się więc odbywać. Nie ma innego mechanizmu, który mógłby ewentualnie zastąpić mechanizm, który w tej chwili obowiązuje i jest zapisany w ustawie o negocjacyjnym kształtowaniu przyrostu przeciętnych wynagrodzeń.

Dodam jeszcze, że ten projekt zyskał poparcie właściwie wszystkich klubów w Sejmie, z tego, co pamiętam, to przynajmniej podczas pierwszego czytania, i również związku zawodowego NSZZ „Solidarność”. Może ja się zatrzymam...

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Maciej Grabowski: Jestem gotowy do wyjaśnień.*)

Biuro Legislacyjne. Bardzo proszę.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Ustawa nie budzi zasadniczych zastrzeżeń legislacyjnych, niemniej są dwie sprawy, o których chciałbym powiedzieć.

Pierwsza kwestia dotyczy art. 1. Proszę państwa, w art. 1, przy przepisie uchylającym, posłużono się formułą „uchyla się ustawę”. Proszę państwa, zgodnie z §40 ust. 1 zasad techniki prawodawczej formuła „uchyla się” zastrzeżona jest wyłącznie dla przepisów uchylających poszczególne jednostki redakcyjne aktu normatywnego. W przypadku uchylecia całego aktu zasady techniki prawodawczej wskazują jako właściwą formułę „traci moc”. Chciałbym powiedzieć, że ustawodawca, zgodnie z art. 40, działa w zasadzie w sposób bardzo konsekwentny. W historii zdarzyło się tylko sześć przypadków, ostatni w 1990 r., kiedy od zasady, o której powiedziałem przed chwilą, odstąpiono. Z tym że w 1990 r. obowiązywały jeszcze zasady techniki prawodawczej z 1961 r. Na gruncie obecnie obowiązujących zasad techniki prawodawczej, na gruncie zasad techniki prawodawczej z 1991 r., ustawodawca w tym zakresie jest konsekwentny i konsekwentnie w systemie prawnym znajduje to odzwierciedlenie.

Druga uwaga, proszę państwa, dotyczy tytułu aktu normatywnego. Ustawa, którą dzisiaj rozpatruje Wysoka Komisja, jest ustawą zmieniającą. W tytule ustawy zmieniającej powinniśmy wymienić tytuły wszystkich zmienianych ustaw. Jeżeli nie jest to możliwe, to ze względu na chociażby zwięzłość tytułu, możemy ewentualnie posłużyć się formułą: „oraz o zmianie niektórych ustaw”. Przy czym w odnośniku wskazujemy, w jakich ustawach zmiana jest dokonywana. Problem polega na tym, że tytuł uchylanej ustawy był sformułowany błędnie. Tytuł... Ustawa uchylana miała tytuł: „o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw”. Ja rozumiem, że odstępstwo od zasady sformułowanej w §96 zasad techniki prawodawczej w przypadku tego tytułu wynika z faktu, że ustawodawca kiedyś nadał błędny tytuł ustawie o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu wynagrodzeń. Aby w ustawie na końcu dwa razy nie pojawiały się słowa „oraz o zmianie niektórych ustaw”, bo tak powinno być zgodnie z zasadami techniki prawodawczej, ustawodawca uznał za wskazane odstępstwo wyjątkowo od §96 zasad techniki prawodawczej. To jest taka sytuacja, że nie da się racjonalnie tego poprawić, bo błąd generuje kolejny błąd.

Jeżeli chodzi o art. 1, to Biuro Legislacyjne nie zna przyczyn odstąpienia od powszechnie przyjętych zasad formułowania przepisów uchylających. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Dziękuję bardzo.

Czy ministerstwo mogłoby się odnieść do wątpliwości Biura Legislacyjnego?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów

Maciej Grabowski:

My rozmawiamy o tym, że... Intencja nasza była taka, żeby ten system nie funkcjonował już od 1 stycznia. Tak na bieżąco trudno mi się odnieść do tej czysto legislacyjnej uwagi. Prawda? Intencja rzeczywiście była taka, żeby znieść system, który, jak powiedziałem, jest na poły martwy i de facto często by nawet przeszkadzał w kształtowaniu racjonalnych wynagrodzeń w przedsiębiorstwach od 1 stycznia.

Nie wiem, czy możemy...

(Głos z sali: Jeżeli przyjmujemy tę poprawkę, to...)

Gdyby Wysoka Komisja, a potem Senat, zechcieliby tę poprawkę przyjąć, to wróciłoby to do Sejmu... Nie wiem, czy jest możliwe, żeby w przyszłym tygodniu... Przepraszam, głośno myślę.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

(Głos z sali: W przyszłym tygodniu nie...)

Raczej nie.

(Głos z sali: W Sejmie raczej nie...)

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

To jeszcze by potrwało.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Rozumiem. To są wątpliwości...

Czy ktoś z państwa senatorów poszedłby w ślad za...

Senator Grzegorz Banaś:

Ja przejmę te poprawki.

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: To jest jedna poprawka.)

Jedna w postaci dwóch...

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: To może wyjaśnię. Dobrze?)

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Bardzo proszę.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu

Jakub Zabielski:

Panie Senatorze, Biuro Legislacyjne sugeruje poprawkę dotyczącą art. 1. Jeżeli chodzi o tytuł, to jest tak, jak napisałem w swojej opinii. Nie da się racjonalnie popra-

wić tego tytułu, ponieważ uchylamy ustawę, której tytuł był błędnie sformułowany. Zmiana w tytule powinna tak naprawdę polegać na dodaniu na końcu wyrazów „oraz o zmianie niektórych ustaw”. Proszę więc przeczytać sobie ten tytuł po poprawce Senatu. Ten tytuł byłby bardzo śmieszny. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Rozumiem. Gdyby był pan uprzejmy sformułować tę poprawkę w takim brzmieniu, jakie ono powinno być pańskim zdaniem. Jak rozumiem, pan senator Banaś ją przejmuje. Tak? Dobrze.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Art. 1 otrzymuje brzmienie: traci moc ustawa z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw. I tutaj dziennik promulgacyjny.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Rozumiem. Czyli taką poprawkę pan senator zgłasza. Tak?

Za moment będziemy mieli moc decyzyjną i wtedy podejmiemy decyzję zarówno w tej sprawie, jak również w sprawie całej ustawy. Los tej poprawki zależy oczywiście wyłącznie od Senatu in gremio, Panie Ministrze, tak że sprawa nie jest przesądzona.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów
Maciej Grabowski:**

Ja chciałbym, żeby to było jasne. Z punktu widzenia merytorycznego oczywiście jest pełna zgoda, jest tylko kwestia związana z procedowaniem...

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Sprawa jak na razie stoi, że tak powiem, i przy podejmowaniu decyzji będą wzięte pod uwagę wszystkie okoliczności towarzyszące tej sprawie.

Pozwolicie państwo, że w tej chwili zawieszę procedowanie nad tą kwestią, ponieważ musi do nas dotrzeć pan senator Trzciniński, który mi to przed chwilą solennie obiecał. Przejdziemy więc do... Pana ministra poproszę o pozostanie, bo nie podjęliśmy jeszcze decyzji.

Teraz przejdziemy do spraw, o których... Państwo macie to...

To chyba była jedyna ustawa z Ministerstwa Finansów. Tak?

(*Głos z sali:* Tak.)

A teraz już panie z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Jest na sali pani dyrektor Anita Gwarek – bardzo mi miło – pani Małgorzata Podgórska, starszy specjalista, i pani Janina Suzdorf, naczelnik wydziału. Mocna ekipa z parytetem dla płci pięknej. Bardzo dobrze.

Rozpatrzmy ustawę o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Ta ustawa, jak państwo wiecie, wprowadza nowy rodzaj...

(*Głos z sali*: Pan minister Styczeń jest jeszcze...)

Aha.

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

(*Głos z sali*: Może rozpatrzmy kodeks pracy...)

Aha, dobrze. To w takim układzie rozpatrzmy kodeks pracy...

Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy. Druk senacki nr 696, druki sejmowe nr 2223 i 2409.

Bardzo proszę panią dyrektor o przedstawienie ustawy.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawa Pracy
w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej**

Anita Gwarek:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Biorąc pod uwagę dotychczasowe prace dwóch komisji, bo projekt był już przedmiotem prac Komisji Rodziny i Polityki Społecznej oraz w dniu dzisiejszym Komisji Ustawodawczej... Jest propozycja przyjęcia projektu bez poprawek. Myślę, że dzisiaj, podczas prac tej komisji, uda nam się przedyskutować, jak również przyjąć tę ustawę bez poprawek.

Sejm w dniu 5 listopada uchwalił ustawę o zmianie ustawy – Kodeks pracy. Zmiany dotyczą zakresu uprawnień związanych z rodzicielstwem. Konieczność dokonania nowelizacji kodeksu pracy wynikała przede wszystkim z ustaw, które zostały uchwalone w 2008 r., w dniach 21 listopada i 6 grudnia, których przepisy wprowadzały szereg nowych uprawnień dla rodziców opiekujących się dziećmi. Przede wszystkim chodzi o dodatkowy urlop macierzyński, dodatkowy urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego i urlop ojcowski. Te uprawnienia będą przysługiwały rodzicom... Urlop ojcowski będzie przysługiwał ojcu od 1 stycznia 2010 r. Również w 2008 r., ustawą z 21 listopada, został wprowadzony wyraźny przepis gwarantujący pracownikom powracającym z urlopu macierzyńskiego oraz urlopu tak zwanego adopcyjnego zatrudnienie po zakończeniu tych urlopów na stanowisku dotychczasowym, równorzędnym lub innym odpowiadającym kwalifikacjom. Ta nowelizacja wprowadza takie zmiany, które umożliwią właściwe korzystanie z tych nowych uprawnień.

Ponadto, nowelizacja jest również reakcją na postulat zgłaszany przez dwóch rzeczników, rzecznika praw dziecka i rzecznika praw obywatelskich, aby zrównać prawa pracowników będących rodzicami biologicznymi oraz prawa pracowników będących rodzicami adopcyjnymi w zakresie ochrony stosunku pracy. Mam tutaj na myśli przepisy dotyczące zakazu wypowiedzania i rozwiązywania stosunku pracy w czasie korzystania z tych urlopów. Chodzi więc o maksymalne zrównanie sytuacji prawnej pracowników będących rodzicami biologicznymi oraz pracowników będących rodzicami, mówiąc w uproszczeniu, adopcyjnymi.

Kolejny cel, jaki przyświecał nowelizacji, to uporządkowanie i doprecyzowanie niektórych regulacji, które już w kodeksie pracy obowiązują.

Przejdę teraz do szczegółowego omówienia ustawy. Bardzo krótko. Art. 1, zmiany w pktach 1, 2 i 3. To są zmiany, które mają na celu ujednoczenie standardów ochrony pracowników będących rodzicami biologicznymi oraz adopcyjnymi. Te zmiany uwzględniają stosowanie do poszczególnych urlopów przepisu art. 177, który ma istotne znaczenie, ponieważ gwarantuje ochronę przed wypowiedzeniem umowy. Cho-

dzi o zakaz wypowiedzania i rozwiązywania umowy o pracę w czasie korzystania z dodatkowego urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu adopcyjnego.

Wśród tych zmian istotna zmiana to gwarancja dla pracownika powracającego z urlopu ojcowskiego pracy na stanowisko dotychczasowym, równorzędnym lub innym, odpowiadającym kwalifikacjom.

Jeśli chodzi o zmianę w pktcie 4, dotyczącą art. 183², to jest zmiana, która jest konsekwencją wprowadzenia tych nowych uprawnień, czyli dodatkowego urlopu macierzyńskiego i dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego. Konieczne stało się uzupełnienie tego przepisu o te dwa uprawnienia tak, aby w stosunku do pracowników powracających z takich urlopów obowiązywała zasada dopuszczenia do pracy na takich samych warunkach jak po urlopie macierzyńskim i urlopie adopcyjnym.

Zmiana zawarta w pktcie 5 to zmiana, która... Zmieniany jest właściwie §2, ponieważ dotychczasowe... To znaczy §1 w ustawie uchwalonej przez Sejm to jest dotychczasowe brzmienie tego przepisu, który przewiduje uprawnienie w postaci możliwości złożenia wniosku o obniżenie wymiaru czasu pracy przez pracownika uprawnionego do urlopu wychowawczego, jeśli nie zamierza on skorzystać z takiego urlopu, tylko z możliwości obniżenia wymiaru czasu pracy. Takie jest dotychczasowe brzmienie. §2 jest nowością polegającą na tym, że określa się w nim termin na złożenie wniosku o skorzystanie z takiego uprawnienia. Termin ten jest analogiczny jak w przypadku wniosku o udzielenie urlopu wychowawczego. Jest to termin dwutygodniowy. Gwarantuje to pracodawcy podjęcie stosownych działań natury organizacyjnej, aby przygotować się do sytuacji, kiedy pracownik przez jakiś czas będzie pracował w obniżonym wymiarze czasu pracy. Ta zmiana jest konieczna ze względu na ochronę, jaka dotyczy okresu korzystania z obniżonego wymiaru czasu pracy, która to ochrona obowiązuje od momentu złożenia wniosku.

Zmiana zawarta w pktcie 6 to zmiana czysto porządkowa, która nie wprowadza żadnych modyfikacji o charakterze merytorycznym. Jest to przepis art. 189, który jest zmieniany. Dotyczy on uprawnień, z których wedle swojego wyboru może skorzystać jeden z rodziców, jeżeli obydwój rodzice są zatrudnieni.

Art. 2 ustawy przewiduje wejście w życie tej ustawy po upływie czternastu dni od dnia jej ogłoszenia.

To jest całość ustawy uchwalonej przez Sejm.

Chciałabym jeszcze dodać, że ustawa oczywiście była przedmiotem konsultacji z partnerami społecznymi, którzy przychylnie odnieśli się do tej nowelizacji. Przebieg prac w Sejmie również wskazuje na to, że ustawa jest dobrze oceniana. Tekst, który został uchwalony, w minimalnym zakresie odbiega od przedłożenia rządowego. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Dziękuję bardzo, Pani Dyrektor.

Pani Mecenasa, bardzo proszę o ewentualne uwagi.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Dziękuję bardzo.

Biuro Legislacyjne nie zgłasza żadnych wątpliwości.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Dobrze.

Czy państwo senatorowie mają jakieś pytania? To wzmacnia nasze, męskie prawa...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

(Wesołość na sali)

Rozumiem.

Czekamy jeszcze na pana senatora Trzczińskiego. Obiecano mi, że przyjdzie, ale niestety nie przychodzi. Mam nadzieję, że przyjdzie.

Muszę w tym momencie zawiesić...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, oczywiście. I poproszę w tej chwili pana ministra Stycznia.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Staramy się, proszę państwa, ale mamy tylko... Tak zawsze jest w środę. Proszę planować swoje zajęcia w taki sposób, abyśmy nie mieli tego typu sytuacji. To jest...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Ja wiem, oczywiście. Zdaję sobie z tego sprawę.

Witamy pana ministra Stycznia, który, z tego, co wiem, już od rana w Senacie wraz z ekipą urzęduje.

Panie Ministrze, witam serdecznie. Bardzo proszę o prezentację ustawy o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz zmianie niektórych innych ustaw. Rzecz dotyczy, jak państwo wiecie, tak zwanego najmu okazjonalnego.

Bardzo proszę w krótkich słowach przedstawić racje, które stały za uchwaleniem ustawy przez Sejm.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury

Piotr Styczeń:

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Instytucja ochrony praw lokatorów wywodzi się z woli – właściwie rzecz biorąc, to mogę powiedzieć bardzo szeroko – narodu, który przyzwolił na brzmienie konstytucji, która nakłada obowiązek stworzenia zasad tej ochrony w regulacjach ustawowych. Ustawa, która funkcjonuje w tej chwili w obiegu, czyli ustawa o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz o zmianie niektórych innych ustaw zawiera mechanizmy takiej ochrony, przyzwolenia na rozluźnianie takich mechanizmów oraz przepisy dotyczące sytuacji, w których ochrona w stosunku do najemców się kończy lub też zdejmuje się z wynajmujących obowiązek tej ochrony. W związku z tym, że są jednak pewne symptomy na rynku mieszkaniowym, pozwalające stwierdzić, że rozluźnienie instytucji ochrony praw lokatorów, które zawarte jest w przedłożeniu rządowym, jest oczekiwane przez rynek i powinno oddziaływać prawidłowo na struktury różnych grup tytułów najmu, uznaliśmy za zasadne przedłożyć parlamentowi, najpierw Sejmowi, a teraz Wysokiej Komisji, rozwiązanie, które do istniejącej już ustawy o ochronie praw lokatorów wkomponuje rozdział 2a pod tytułem „Najem okazjonalny lokalu”. Po pierwsze, próbujemy

w nim zastosować nową instytucję, czyli tak zwany najem okazjonalny, który będzie określony w umowie najmu okazjonalnego lokalu. Ta umowa będzie zawierana przez właściciela lokalu mieszkalnego lub właściciela kilku lokali mieszkalnych będącego osobą fizyczną i nieprowadzącego działalności gospodarczej w zakresie wynajmowania lokali. Umowa taka może być zawarta na czas oznaczony, nie dłuższy niż dziesięć lat. Po drugie, proponujemy, żeby najemca, który chce zawrzeć taką umowę najmu, oświadczył w formie aktu notarialnego, że podda się egzekucji i zobowiązał się do opróżnienia i wydania lokalu używanego na podstawie umowy najmu okazjonalnego w terminie wskazanym w żądaniu, przy czym termin ten jest z kolei określony przez projekt w innym przepisie. Jednocześnie taki najemca będzie musiał dostarczyć oświadczenie właściciela lokalu, do którego nastąpi przeniesienie najemcy, czy to po wygaśnięciu umowy, czy też z innych powodów, a one mogą być zawarte w takiej umowie. Wskazanie takiego lokalu, jak również oświadczenie właściciela takiego lokalu, że przyjmie dotychczasowego najemcę lokalu, do którego tytuł najmu powstał na podstawie umowy o najem okazjonalny... Takie oświadczenie, podpisane przez właściciela lokalu, będzie potwierdzone urzędowo. Oczywiście musi być ono złożone na piśmie. Będzie ono poświadczane urzędowo, jak mówi projekt.

Instytucja najmu okazjonalnego będzie również związana z kaucją, która podlega zwrotowi i która będzie waloryzowana.

Wynagrodzenie notariusza za ogół czynności notarialnych dokonanych przy sporządzeniu oświadczenia, które z kolei będzie podstawą do skutecznego egzekwowania przeniesienia, a właściwie eksmisji wykonywanej przez komornika w stosunku do byłego najemcy, będzie wynosiło 1/10 minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Rząd proponuje również, aby właściciel zgłosił zawarcie umowy najmu okazjonalnego naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania właściciela. Jednocześnie uzależnia się ważność umowy, a właściwie nie tyle ważność, co ochronę praw lokatorów – ale tylko i wyłącznie w mechanizmie zawartym w przedłożeniu rządowym – od zgłoszenia takiej umowy.

Rząd uznał za słuszne zlikwidowanie, dotyczy to już przepisów podatkowych, progu przychodów z tytułu najmu wynoszącego 4 tysiące euro, po przekroczeniu którego obowiązywała stawka 20% podatku, i rozciągnięcie – w propozycji rządowej to będzie obowiązujące od 1 stycznia 2010 r. – stawki ośmiopięcioprocentowej na wszystkie umowy najmu lokali mieszkalnych, w ten sposób ujednocając i jednocześnie upraszczając w systemie podatkowym zobowiązania wynikające z tytułu zawartego najmu umownego ujawnionego systemowi podatkowemu.

Na koniec powiedziałem o ujawnieniu, bo jest to jeden z celów tej ustawy. Chodzi nam o to, aby, z jednej strony, właściciele lokali mieszkalnych nie bali się ich wynajmować na szeroko rozumianym rynku mieszkaniowym, a z drugiej strony, żeby właściciele kapitału chcieli inwestować w zakup lokalu mieszkalnego i następnie przeznaczyć go na najem okazjonalny. Chodzi nam również o to, aby to, co się dzieje w sferze umów najmu i jest określane jako szara strefa, zostało w możliwie krótkim czasie i możliwie skutecznie zminimalizowane. Chodzi o to, żeby te lokale poprzez tego typu instytucję zostały ujawnione systemowi podatkowemu, żeby przeszły do legalnej instytucji najmu jako takiej.

To pokrótce są wszystkie treści, o których mogłem państwu powiedzieć. Oczywiście na pytania udzielę odpowiedzi.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Bardzo dziękuję, Panie Ministrze.

Pozwolę sobie teraz wrócić do rozpatrywania poprzednich punktów obrad, żeby niektórych naszych gości zwolnić z obowiązku przesiadywania z nami.

Jeżeli państwo senatorowie pozwolicie, to powrócimy do rozpatrywania ostatniego punktu.

Mieliśmy taką oto sytuację, że zgłoszono poprawkę, którą sygnalizowało Biuro Legislacyjne. Tę poprawkę przejął pan senator Banaś. Najpierw odniesiemy się do poprawki.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki do ustawy o uchyleniu ustawy o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń... Bardzo proszę. Kto jest za przyjęciem? (2)

Dziękuję bardzo.

Kto jest przeciwny? (4)

Dziękuję.

Kto się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że poprawka nie uzyskała poparcia większości, w związku z tym...

Senator Grzegorz Banaś:

Zgłaszam wniosek mniejszości w imieniu swoim i pana senatora...

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Wniosek mniejszości. Tak? Pan senator Banaś i pan senator Dobrzyński.

Teraz przystąpimy do głosowania nad całym projektem ustawy.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tego projektu ustawy? Bardzo proszę. (4)

Dziękuję bardzo.

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (2)

Dziękuję.

Stwierdzam, że komisja poparła ten projekt.

Senator sprawozdawca... Senator Smulewicz?

Jest zgoda? Nie ma sprzeciwu.

W związku z tym pan senator Smulewicz będzie senatorem sprawozdawcą.

Panie Ministrze Macieju Grabowski, dziękuję bardzo. Paniom również dziękujemy bardzo.

Teraz powrócimy do rozpatrywania ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy.

Nie zgłoszono żadnych poprawek, nie było...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dziękuję bardzo, Panie Mecenasie.

...żadnych wątpliwości, w związku z tym przechodzę do głosowania.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tego projektu ustawy? Bardzo proszę. (6)

Dziękuję.

Wszyscy obecni członkowie komisji poparli ten projekt. W związku z tym stwierdzam, że komisja też go poparła.

I senator sprawozdawca. Może senator Dobrzyński. Tak?

Pan senator Dobrzyński będzie senatorem sprawozdawcą, bo nie ma sprzeciwu. Dziękuję bardzo.

Tym sposobem ten punkt obrad także został rozpatrzony do końca.

Teraz wracamy do najmu okazjonalnego.

Bardzo proszę przedstawiciela Biura Legislacyjnego o uwagi dotyczące tej ustawy.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Danuta Drypa:**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Biuro Legislacyjne w wyniku dokonanej analizy przedmiotowej ustawy zgłosiło cztery uwagi. Dwie z nich mają charakter legislacyjny, dwie charakter merytoryczny.

Dwie legislacyjne uwagi...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

(Przewodniczący Jan Wyrowiński: Również bardzo dziękuję, Pani Dyrektor. Przepraszam...)

...wynikają z konieczności uwzględnienia zasad techniki prawodawczej. Uwaga pierwsza związana jest z art. 19 ust. 2, w którym ustawodawca mówi, że najemca jest obowiązany do dołączenia do umowy najmu okazjonalnego określonych dokumentów. W art. 19d ust. 4 mówi się natomiast, że do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu załącza się określone dokumenty. Biuro Legislacyjne uważa, że należy ujednoclić tę terminologię i w związku z powyższym proponuje stosowną poprawkę tak, aby w art. 19a w ust. 2 wyraz „dołącza” zastąpić wyrazem „załącza”.

Uwaga druga dotyczy art. 19 ust. 2. Także chodzi tutaj o zastosowanie jednej z zasad wynikających z zasad techniki prawodawczej, a mianowicie takiej, że jeden artykuł stanowi jedną myśl, bez względu na to, czy jest podzielony na ustępy. Niewłaściwe jest wprowadzanie w jednym z ustępów wyrażenia „z zastrzeżeniem”, mającego na celu sugerowanie odmienności innych rozwiązań, które mogą się znajdować w kolejnych ustępach. Biuro proponuje tutaj poprawkę, która polegałaby na wykreśleniu w art. 19 w ust. 2 w pktcie 2 wyrazów „z zastrzeżeniem ust. 3”.

Uwaga trzecia dotyczy art. 19d ust. 2, który przewiduje, że jeżeli po rozwiązaniu umowy najmu okazjonalnego najemca dobrowolnie nie opróżni lokalu, właściciel doręcza najemcy żądanie opróżnienia lokalu, które ma być sporządzony na piśmie opatrzonym urzędowo poświadczonym podpisem właściciela. W opinii Biura Legislacyjnego jest to zbędna formalność.

Uwaga czwarta dotyczy przyjętego przez ustawodawcę rozwiązania w art. 19b ust. 1, gdzie wprowadzony został obowiązek zgłoszenia umowy najmu okazjonalnego lokalu naczelnikowi urzędu skarbowego. Jednocześnie wprowadzona została możliwość fakultatywnego dokonania takiego zgłoszenia wraz z jego konsekwencjami. W opinii biura zawarcie umowy powinno być uzależnione od woli stron, ale uwzględniono argument, może nie tyle argument, co istotę tej umowy, która po prostu polega na zgłoszeniu jej zawarcia do urzędu skarbowego. Chodzi o to, żeby zmodyfikować definicję najmu okazjonalnego lokalu poprzez zawarcie obowiązku zgłoszenia tej umowy naczelnikowi urzędu skarbowego już w jej definicji. Pozostałe zmiany wynikają ze zmiany tej definicji. To wszystkie uwagi. Dziękuję.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Dziękuję bardzo.

Z tego, co wiem, to ministerstwo miało już sposobność – a przynajmniej taką sposobność stworzono – odnieść się do... Te uwagi dotarły do państwa chyba wczoraj. W związku z tym proszę, Panie Ministrze, zanim państwo senatorowie będą mieli szansę się wypowiedzieć, o odniesienie się do tego.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury
Piotr Styczeń:

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Zawsze z radością przyjmuję wszelkie uwagi, które mogą udoskonalić nasz projekt. Biuru Legislacyjnemu Kancelarii Senatu, które przedłożyło uwagi, w tym momencie spełniając ten obowiązek, składam z naszej strony podziękowania za tę pracę. Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący, jeżeli chodzi o dwie pierwsze poprawki, to one rzeczywiście udoskonalają ustawę. Zastępują to, co było w przedłożeniu rządowym w wyniku popełnienia tego tekstu. Tekst przeszedł już oczywiście ścieżkę sejmową, ale rzeczywiście w wysokim stopniu wydaje się uzasadnione zastąpienie wyrazu „dołącza” wyrazem „załącza” i skreślenie wyrazów „z zastrzeżeniem ust. 3”, co jest proponowane w poprawce drugiej. Co do tego nie mamy w tej chwili, na tym etapie rozumienia tekstu i przedłożonej poprawki, wątpliwości.

Jeżeli chodzi o poprawkę trzecią, to opatrzone urzędowo poświadczonym podpisem właściciela oświadczenie, na podstawie czego będzie można przenieść, czytaj wyeksmitować, byłego najemcę z lokalu, co do którego miał tytuł oparty o umowę najmu okazjonalnego do lokalu wskazanego w tym oświadczeniu, jest formułą jak najbardziej zasadną, zdaniem rządu. Takie urzędowo poświadczone poprzez poświadczenie podpisu oświadczenie właściciela lokalu, do którego najemca będzie przeniesiony, czyni bardziej prawidłowym, ale co najważniejsze, bezpiecznym i uzasadnionym, obrót rynkowy tytułem najmu okazjonalnego. Uznaliśmy, że tylko wtedy, w optymalny sposób zawarliśmy to w projekcie rządowym, wynajmujący będzie przekonany co do tego, że i oświadczenie złożone notarialnie o poddaniu się egzekucji, i oświadczenie dotyczące tego, dokąd ma być przeniesiony najemca, będą współgrały i nie będzie próby na przykład popełniania oświadczeń, co do których wynajmujący może mieć wątpliwości. On będzie potrzebował tej pewności na okoliczność, że tak powiem, popełnienia umowy w sposób bezpieczny, ale również wydania lokalu do zajęcia w sposób bezpieczny. To jest ważne. Uznaliśmy również fakt następujący: w obrocie prawnym, który zagrożony jest skutkiem w postaci eksmisji, potwierdzanie pewnych faktów czy to poprzez formę notarialną, czy to poprzez potwierdzenie podpisu, w tym przypadku poświadczonego urzędowo, jest jak najbardziej wskazane. Będziemy bronić tego rozwiązania, które zaproponowaliśmy wcześniej Sejmowi, a teraz Wysokiej Komisji.

Jeżeli chodzi o uwagę czwartą, to tutaj mamy do czynienia z bardziej skomplikowaną materią. Ostatecznie odniosę się do niej w taki sposób. Gdybyśmy w przepisie, który ustala definicję umowy najmu okazjonalnego, który ją konstytuuje, który ją określa w całości, dopisali jeszcze, że umowa ta jest właściwa wtedy, kiedy jest zgłoszona do naczelnika urzędu skarbowego, to oznaczałoby, że niezgłoszenie jej powoduje, że automatycznie jest ona nieważna. Dla nas jest to sytuacja nie do przyjęcia z punktu widzenia interesu najemcy. On, właściwie rzecz biorąc, nie traci, jeżeli wynajmujący nie rejestruje takiej umowy, nie zgłosi naczelnikowi prawa najmu, bo nadal może

korzystać z lokalu. To wynajmujący poddaje się wtedy na przykład rygorowi ochrony praw lokatorów zamieszczonych w ustawie w brzmieniu dotychczasowym. Tak jest w konstrukcji. To zagrożenie powoduje, że zgłoszenie takie czyni się jak najbardziej uzasadnione. Ono wtedy jest w pełni wymagalne. Powiem więcej. Jeżeli przydaliśmy najemcy uprawnienie do wniesienia żądania, aby właściciel przedłożył mu potwierdzenie zgłoszenia do naczelnika urzędu skarbowego umowy o najem okazjonalny, to gdyby okazało się – konstruuję teraz kazus tylko na użytek tego wywodu – że takie zgłoszenie nie nastąpiło, najemca dowiadywałby się automatycznie, iż umowa najmu, co do której miał pewność, że jest zawarta prawidłowo, że została zgłoszona, bo miał takie domniemanie, i że obowiązują go rygory ustaleń wzajemnych w zakresie na przykład zmiany czynszu, takie jak w umowie, a mogą być one korzystniejsze niż wynikają z ustawy o ochronie praw lokatorów, jest nieważna i właściwie jego stosunek najmu powinien być określony w skrajnej sytuacji nawet w drodze sądowej. Chcemy tego uniknąć. Chcemy powiedzieć tak: umowa jest ważna, rodzi jednocześnie skutki dodatkowe negatywne w postaci znacznie większej ochrony niż ta, którą mógłby zastosować w samej umowie wynajmujący wobec najemcy. Najemca z kolei będzie wiedział, że do takiej ochrony znajdzie się uzasadnienie w wyniku niedopełnienia odpowiedniego zgłoszenia. Ale w trybie zamieszczenia tego zgłoszenia w przepisie w art. 19b ust. 1, a nie w przepisie art. 19a ust. 1. Rząd z całym przekonaniem będzie bronił rozwiązania przyjętego w projekcie rządowym. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

Pani Mecenase, czy chciałaby się pani do tego odnieść?

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Danuta Drypa:**

Panie Przewodniczący, ponieważ z panem ministrem i przedstawicielami ministerstwa rozmawiałam już wcześniej, przychyliam się do... Może jeszcze jedno zdanie. Propozycja Biura Legislacyjnego była taka, że zmieniona byłaby definicja umowy najmu okazjonalnego lokalu, ale przepisy art. 19b ust. 1 i 2 w dalszym ciągu, według propozycji Biura Legislacyjnego, by funkcjonowały.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury Piotr Styczeń: Ale...)

Rozumiem. Takie uwagi zostały zgłoszone wcześniej, uznałam więc za stosowne je przedstawić. Zgadzam się jednak z argumentacją przytoczoną przez pana ministra. Dziękuję.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Dziękuję, Pani Mecenase.

Czy państwo senatorowie mają pytania?

Pan senator Banaś. Bardzo proszę.

Senator Grzegorz Banaś:

Dziękuję uprzejmie.

Panie Ministrze, mam dwa pytania. Jedno związane jest zapewne z moją nieumiejętnością odczytania w sposób prawidłowy zapisów ustawy, a drugie jest troszeczkę innej natury.

Zacznę od tej mojej nieumiejętności... Nie mogę zrozumieć, w jaki sposób najemca, mówię o ust. 3 art. 19a... Nie, to nie jest ust. 3, tylko to jest pkt 3... Tak, art. 19a ust. 2 pkt 3... Tak? W każdym razie to jest pierwszy akapit na drugiej stronie, tuż za cyfrą 3. Tu się dwa razy powtarza cyfra 3 i nie wiem, czy... Bo patrząc na kolor – przepraszam, że tak dywaguję – różowy tej części projektu, kończy się to na cyfrze 3, a na kolorze białym też mamy cyfrę 3, więc nie wiem, do czego się to... Ale to tak na boku. Nie o to mi chodzi.

Najemca jest obowiązany w terminie siedmiu dni od dnia powzięcia wiadomości o utracie możliwości zamieszkania wskazać inny lokal, w którym mógłby zamieszkać w przypadku wykonania egzekucji obowiązku opróżnienia lokalu. To wszystko w razie utraty możliwości zamieszkania w lokalu, o którym mowa itd. W jaki sposób można sobie wyobrazić, że najemca, który nie ma możliwości przeniesienia się do innego lokalu, bo ja to tak odczytuję, i który traci możliwość zamieszkiwania w dotychczas wynajmowanym lokalu, wskaże jakiś inny lokal? Ta konstrukcja jest dla mnie niezrozumiała. Prosiłbym o wyjaśnienie.

Drugie pytanie. Właściciel lokalu lub osoba posiadająca tytuł prawny do lokalu może dokonać tego najmu okazjonalnego. Czy to również oznacza, że osoby, które, na razie nie dookreślamy w jaki sposób, mają prawo do dysponowania mieniem komunalnym w postaci mieszkań – zostało im ono wydzierżawione czy też w inny sposób zostali nie wprost właścicielami, ale najemcami tego lokalu komunalnego – mogą wykonywać ten najem okazjonalny opisany w ustawie? Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Pan minister odnalazł ten zapis. Tak?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury

Piotr Styczeń:

Dziękuję bardzo.

Tak, oczywiście. Wszystko jest okej.

Po pierwsze, tytuł „właściciel” jest już zdefiniowany w ustawie o ochronie praw lokatorów.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

I tak rozumiemy to bardzo szeroko, na przykład tytuł spółdzielczy do lokalu...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Proszę wcisnąć, Panie Senatorze, przycisk. Tak? Nawet jeśli nie udzieliłem panu głosu, ale chce pan mówić, to proszę go wcisnąć.

(Senator Grzegorz Banaś: Tak. Uprzejmie dziękuję za tę uwagę, Panie Przewodniczący.)

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury

Piotr Styczeń:

Upraszczając pytanie pana senatora... Czy może to być najemca lokalu komunalnego, który wynajmie? Nie. Takiego tytułu nie przewidujemy. Przewidujemy takie tytuły

stosunków do lokalów, czyli stosunków własnościowych, które są wymienione w definicji ustawy o ochronie praw lokatorów. Definicja ta przekłada się później na pojęcie „właściciel”, zastosowane w art. 19a ust. 1, czyli tam, gdzie jest właściwie definicja umowy wynajmu okazjonalnego, i tam, gdzie ten właściciel jest określany jako osoba fizyczna.

Pytanie pierwsze. Najemca dowiaduje się, że nie może już skorzystać z przeniesienia do lokalu, co do którego miał pewność na podstawie oświadczenia jego właściciela, że takie przeniesienie mogłoby się odbyć. Wiedząc, że takie sytuacje są możliwe z różnych powodów, nawet z powodów rynkowych, bo ktoś może sprzedać mieszkanie, do którego obowiązywało takie oświadczenie, doszliśmy do przekonania, że, po pierwsze, ocena takiego zdarzenia należy do właściciela lokalu, który wynajmuje lokal, który jest wynajmującym. On może, ale nie musi wypowiedzieć stosunek najmu. Nie ma tutaj automatu. To wynika z przepisów tej ustawy, tego projektu. Po drugie, rzeczywiście istnieje zagrożenie takim zdarzeniem, w szczególności w przypadku najemców, co do których pewności dobrego zachowania wynajmujący mieć nie będzie. Skorzystanie z takiej możliwości to może być nawet „okazja”. To wypowiedzenie umowy najmu może mieć miejsce. To jest prawda.

W tym przepisie jest zawarta myśl, że oświadczenia dotyczące lokali, do których może być przeniesiony najemca, nie będą konstruowane, że tak powiem, w gorączce potrzeby zawarcia stosunku najmu. To będą oświadczenia, które będą w obrocie i będą wynikały z autentycznej woli przyjęcia takiego najemcy, który straci tytuł najmu, do lokalu przez jego właściciela. Faktycznie jednak może się zdarzyć tak, że rygor wypowiedzenia umowy, który jest zawarty w tym ustępie, może zadziałać w sposób, powiedziałbym, w wysokim stopniu skuteczny i w realnie krótkim terminie w stosunku do najemcy. I taką instytucję rygoru z pełną odwagą Wysokiej Komisji proponujemy. Niestety muszę przyznać, że może się zdarzyć skonstruowanie takiej sytuacji, że w ciągu jednego miesiąca – upraszczając terminy, bo nie chcę wchodzić w szczegóły uzyskania klauzuli wykonalności i kolejnych zdarzeń – najemca będzie musiał opuścić taki lokal, ponieważ nie będzie wypełniał części normy wynikającej z przepisu ust. 3 art. 19a. Takim zagrożeniem posługujemy się w projekcie ustawy.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Dziękuję bardzo.

Państwo senatorowie, czy są jeszcze pytania, opinie? Nie ma.

W związku z tym pozwolę sobie przejąć, bo na stole pozostały dwie tylko poprawki... Tak? Pierwsza i druga. Ja je przejmuję.

Najpierw się do nich odniesiemy. Bardzo proszę.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki, która została przygotowana przez Biuro Legislacyjne? Jest ona opisana w części materiału zatytułowanej „Uwagi szczegółowe” w pkt 1. Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Bardzo proszę. (6)

Dziękuję. Stwierdzam, że została ona przyjęta.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki opisanej w przywołanym przeze mnie przed chwilą dokumencie w pkt 2? Bardzo proszę. (6)

Dziękuję. Stwierdzam, że została ona przyjęta.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem całej ustawy wraz z przyjętymi poprawkami? Bardzo proszę. (6)

Dziękuję. Stwierdzam, że...

(Brak nagrania)

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Pan senator Banaś... Nie?

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby być sprawozdawcą?

(Senator Grzegorz Banaś: Niech będzie moja...)

Dobrze, niech będzie. Z korzyścią dla instytucji najmu okazjonalnego.

Nie ma sprzeciwu, w związku z tym pan senator Banaś będzie w naszym imieniu sprawozdawał przed Wysoką Izbą.

Panie Ministrze, jak zawsze było nam miło gościć pana i wszystkie osoby panu towarzyszące. Dziękujemy za wyjaśnienia. Dziękuję również pani mecenas, panu Emilowi, pani Basi, że wytrwali do końca. Państwu senatorom dziękuję za zachowanie mocy decyzyjnej do samego końca.

Zamykam posiedzenie Komisji Gospodarki Narodowej Senatu w dniu 25 listopada 2009 r.

(Koniec posiedzenia o godzinie 16 minut 02)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851